

2021

TOIMINTAKERTOMUS

LEADER

Keskipiste

SISÄLLYS

Strategian toteuttaminen vuonna 2021	3
Strategian tavoitteiden toteumatilanne	3
Strategian toteuttaminen ja rahoitetut hankkeet	4
Rahoitettujen hankkeiden vaikutukset	8
Leader-ryhmän oma toiminta ja laatutyö	10
Leader-ryhmä alueensa kehittäjänä	15
Tavoitteet seuraavalle vuodelle	16
Yhdistys ja sen resurssit	17
Tuloslaskelma	18
Tase	19
Liitteet	
1. Yhdistyksen määrälliset tuotostavoitteet 2014–2020 ja siirtymäkaudella 2021–2022	20
2. Yhdistyksen määrälliset tulostavoitteet 2014–2020 ja siirtymäkaudella 2021–2022	21
3. Hallituksen kokoonpano 2021	22
4. Lehtileikkeet	23

Kaikki kuvat:
Keskipiste-Leader ja
rahoitetut hankkeet

maaseuturahasto

LEADER

Keskipiste

STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN VUONNA 2021

Strategian tavoitteiden toteumatilanne

Vuosi 2021 oli siirtymäkauden 2021–2022 ensimmäinen vuosi. Ensimmäistä kertaa Suomen EU-historiassa maaseuturahoituksen ohjelmakausien vaihtumista helpottamaan lanseerattiin kahden vuoden siirtymäkausi koko Euroopassa. Siirtymäkaudella noudatetaan kauden 2014–2020 ohjelmaa ja säädöksiä, mutta rahat tulevat uuden kauden puolelta. Siirtymäkausi on järkevä toimintamalli, joka poistaa perinteisen pitkän välikauden, jolloin rahoituksia ei ole ollut käytössä.

Korona-pandemia jatkoi arjen sekoittamista myös vuonna 2021 ja siihen sopeuduttiin niin hyvin kuin voitiin. Rahoitusta oli hyvin käytössä ja pandemiasta huolimatta yritykset ja yhteisöt olivat hanketoiminnassa erittäin aktiivisia. Välillä oli kausia, jolloin voitiin asioida fyysisesti samoissa tiloissa asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa. Pääosin jouduttiin toimimaan virtuaalisilla välineillä ja strategiatyön valmistelu muuttui fyysisistä kohtaamisista ja osallistamisesta enempi tai vähempi etäjärjestelyihin. Korona-aika on tuonut etätyön, etäosallistumisen ja -osallistamisen jäädäkseen. Nämä luovat paljon uusia mahdollisuuksia etenkin maaseudulle.

Edelleen etäaika tuo myös selkeitä haittapuolia kehittämistyöhön. Kaikkia asioita ei voi hoitaa etänä tai ainakin hoitaminen on vaikeampaa. Erityisesti Leader-yhdistysten kehittämisrooli ja rooli innovaattorina kärsii, jos yhteisöllisyys katoaa fyysisten tapaamisten myötä. Innovaatiot ja luovuus vaativat yhteisöllisyyttä, jota etäneuvotteluilla ei ole kovinkaan helppo saavuttaa.

Ohjelmakauden aikana toteutuneiden hankkeiden tulokset ovat konkretisoituneet hienosti uusina yrityksinä ja

työpaikkoina sekä alueen elinvoimaa tukevin investoinneina. Poikkeuksetta kaikki kauden 2014–2020 strategiset tavoitteet ovat toteutuneet erittäin hyvin ja tulos- sekä tuotosluvut ovat ylittyneet. Kauden 2014–2020 hankkeita pyörii vielä paljon ja siirtymäkauden tuloksia kertyy niin ikään runsaasti. Käytännössä siirtymäkausi rahoituksineen jatkaa ohjelmakautta aina 2024 vuoden loppuun saakka.

Strategian kolme painopistettä eli Yrittäjyyden edistäminen, Paikallisyhteisöt ja lähidemokratia sekä Nuoret voimavarana ovat hankerahoituksen jakauman suhteessa toteutuneet hämmästyttävän hyvin tavoitteiden mukaisesti. Yrittäjyyden toteuma on hieman tavoitetta suurempi ja nuorisohankkeiden osuus hieman pienempi. Toisaalta Keskipiste-Leaderin muu panostus nuorisotoimintaan on ollut voimakasta ja nuorten aktivisuus alueen kehittämistyöhön on ollut erittäin merkittävää. Tästä

hyvänä esimerkkinä nuorisostrategiatyö, jota nuorisotyöryhmä toteuttaa yhdessä alueemme nuorisotoimijoiden kanssa. Yrittäjyyden ja elinkeinollisten hankkeiden merkitys puolestaan on entisestään lisääntynyt korona-ajan myötä. Uusi tilanne ja uudet haasteet ovat vaatineet yritystoiminnalta ketteryyttä ja joustavuutta, jota

alueen yrityksiltä on löytynyt.

Maaseuturahaston ohjelmatyön rinnalla Keskipiste-Leaderin omat paikalliset rahoitusvälineet ovat olleet kovassa käytössä strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Nuoris-, Yhteisö- ja Startti Leader ovat auttaneet niin nuoria kuin yhteisöjä ja yrityksiä omien pienten hankkeiden toteutuksessa. Aloittaville ja pienille yrityksille suunnatun Startti Leaderin kysyntä jatkui erittäin vilkkaana. Muutoinkin yrittäjyys kiinnostaa ja uudenlainen ajattelutapa kevyt-

Strategiset
tavoitteet ovat
toteutuneet
erittäin hyvin.

yrittäjyydestä tai osa-aikaisesta yrittämisestä tarvitsee tuekseen uudenlaiset tukimuodot. Uudella ohjelmakaudella 2023–2027 uusia välineitä vaikuttaakin olevan tulossa. Ilahduttavaa on ollut yrittäjyyden merkityksen kasvu nuorten keskuudessa. Tarvitaan välineitä yrittäjäpolun alkuun ja tässä Keskipiste-Leader on tehnyt yhteistyötä oppilaitosten yrittäjyyskasvatuksen kanssa Startti- ja Nuoriso Leaderia hyödyntäen.

Leader-ryhmät jättivät uuden kauden ensimmäisen vaiheen hakemukset toukokuussa ja Maa- ja metsätalousministeriö antoi loppuvuodesta palautetta niistä. Hakuvaihe painottui enemmän alueen kuvaukseen ja teknisiin tietoihin, koska varsinaisia strategian toimenpiteitä ja painopisteitä ei oltu vielä tehty. Keskipiste-Leaderin saama palaute oli kokonaisuudessaan hyvää ja rohkaisevaa kohti lopullista strategiaa.

Strategian toteuttaminen ja rahoitetut hankkeet

Saapuneet hanke- ja yritystukihakemukset

Vuonna 2021 Leader-rahoitushakemuksia saapui yhteensä 56 kpl. Yhteisöjen hankkeita otettiin vastaan 21 kpl ja yritystukia 35 kpl. Vuoden 2021 aikana ELYn päätöksen sai yhteensä 58 Leader-hallituksen puoltamaa hakemusta, näistä 23 oli hankkeita ja 35 yritystukia. Päätöksiä tehtiin myös edellisenä vuonna saapuneista hakemuksista.

Vuonna 2021 tuettiin 31 Nuoriso Leader -hanketta,

22 Yhteisö Leader -hanketta ja 64 Startti Leader -hanketta. Hakemusmäärät pysyivät korona-ajasta huolimatta suurina. Kokemukset pienten hankkeiden tukemisesta ovat olleet rohkaisevia ja positiivinen palaute toimijoilta on innostanut jatkamaan uusien välineiden kehittelyä. Kevyellä hallinnolla toimivat omat rahoitusvälineet ovat korvanneet esimerkiksi teemahankkeiden tarpeen. Näin pienetkin toimijat on saatu mukaan alueen kehitystyöhön. Omien rahoitusvälineiden kautta Leader-yhdistys on saanut myös runsaasti uusia jäseniä. Uuden ohjelmakauden valmistelun yhteydessä omien rahoitusvälineiden kehittäminen tulee sopeuttaa mahdollisten uusien EU-pohjaisten tukimuotojen mukaan. Omilla välineillä paikataan ja täydennetään niitä aukkoja, joita EU-tuetut hankemuodot eivät täytä.

Yhdistyksen määrälliset tuotostavoitteet -taulukossa (Liite 1.) on esitetty saapuneiden ja rahoitettujen hakemusten määrä sekä strategiaan kirjatut tavoitteet. Keskipiste-Leaderin strategiassa yhdistyksen omat rahoitusmallit (Nuoriso Leader, Yhteisö Leader, Startti Leader) on kirjattu samoihin määrällisiin tavoitteisiin Leader-tukien kanssa, joten ne esitetään osana tätä taulukkoa.

Keskipiste-Leaderin vuoden 2021 rahoituskehys lisäkehyksineen tuli sidottua hallituksen päätöksillä. Lisäksi sidottiin muilta ryhmiltä käyttämättä jäänyttä kauden 2014–2020 rahoitusta. Rahoitus jakautui kehittämisstrategian painopisteiden mukaisesti oheisessa taulukossa esitetyllä tavalla (Leader-hallituksen puoltamat):

Rahoituksen jakautuminen strategian painopisteiden mukaan 2021

	KPL	KPL %	TOTEUMA €	TOTEUMA € %	TAVOITE € %
1. Yrittäjyyden edistäminen	37	64 %	641 556,31 €	48 %	30 %
2. Paikallisyhteisöt ja lähidemokratia	16	28 %	398 100,32 €	30 %	40 %
3. Nuoret voimavarana	5	9 %	309 214,72 €	23 %	30 %

Rahoituksen jakautuminen strategian painopisteiden mukaan 2014–2021

	KPL	KPL %	TOTEUMA €	TOTEUMA € %	TAVOITE € %
1. Yrittäjyyden edistäminen	188	56 %	2 726 853,06 €	35 %	30 %
2. Paikallisyhteisöt ja lähidemokratia	98	29 %	3 127 168,64 €	40 %	40 %
3. Nuoret voimavarana	47	14 %	1 920 177,77 €	25 %	30 %

Yrittäjyyden edistäminen -painopisteen alla on yritystukien lisäksi myös laajoja elinkeinollisia kehittämis- ja yhteistyöhankkeita, mikä nostaa painopisteen suhteellista osuutta

muihin verrattuna. Yleishyödyllisten investointien iso määrä näkyy erityisesti Paikallisyhteisöt ja lähidemokratia -painopisteen luvuissa.

ESIMERKKEJÄ HYVISTÄ HANKKEISTA

Paikallisyhteisöt ja lähidemokratia -painopiste:

» Vuonna 2021 aloitettiin myös Haapaveden seurakunnan omistaman **Paakkilan vanhan pappilan laaja kunnostushanke**. Paakkilan kannatusyhdistys ylläpitää pappilan ympäristössä yhteisöllistä puutarhaa, jossa vieraillee kesäisin yli tuhat kävijää. Pappila palvelee nykyisellään erinomaisesti puutarhan ympärillä tapahtuvaa toimintaa kesäkaudella, mutta esi-

» Erilaisten **reitistöjen rakentaminen ja kehittäminen** kiinnostaa yhä enemmän. Sekä Siikalatvalla että Kärämäellä lähdettiin toteuttamaan reitistöjen rakentamista valmistelevia selvityshankkeita. Siikalatvalla selvitetään erityisesti suoluontomatkailuun liittyvien reittien linjauksia, Kärämäellä puolestaan valmistellaan monitoimireittiä eri kylien välillä. Selvityshankkeet mahdollistavat reitistöjen ja reittien varrelle tulevien palveluiden rakentamisen myöhemmin toteutettavina investointihankkeina.

merkiksi tilaisuuksien, kokousten ja juhlien tarjoilun järjestäminen ei ole mahdollista, sillä rakennuksen kunto heikkenee ja se ränsistyy ilman kunnostamista. Uudistettuna pappila toimii niin kesä- kuin talvikaudella edelleen puutarhan toimintaympäristönä, mutta myös pienimuotoisten juhlien ja kokousten pitopaikkana sekä lasten ja nuorten kokoontumistilana.

Yrittäjyyden edistäminen -painopiste:

» Nivala-Haapajärven seutu NIHAK ry aloitti **"Digitaalinen palveluvienti"** -yrittäjäryhmähankkeen, jonka tavoitteena on kokeilla paikkariippumattoman työn skaalaamista kansainväliseksi kehittämällä paikallisia palveluita digitaalisten alustojen kautta vientituotteiksi. Digitaaliset alustat mahdollistavat palveluiden tuottamisen eri paikassa missä ne kulutetaan. Yrittäjäryhmähankkeeseen osallistuu neljä yritystä, joilla on valmis palvelutuote sekä halu kasvaa kansainvälisillä markkinoilla ulkopuolista osaamista ja rahoitusta hyödyntäen. Hanke koostuu yhteisistä työpajoista ja yritysakohtaisista asiantuntijapalveluiden konsultaatioista.

» Yritysten kokeilutukia myönnettiin yhteensä kymmenelle yritykselle **palveluiden tai tuotteiden testaamiseen ja prototyyppien kehittämiseen**. Kokeilut vaihtelevat esimerkiksi maataloudessa tai teollisuudessa tarvittavien innovaatioiden kehittämisestä digitaalisiin ratkaisuihin ja matkailutuotteisiin.

Nuoret voimavarana -painopiste:

» **Skeittipuistojen rakentamista** rahoitettiin jopa kolmelle eri paikkakunnalle. Haapavedellä hankkeesta vastasi kaupunki yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa. Nivalassa Leijona-skeittipuiston rakentamisesta vastasi Lions Club Nivala ja Pyhäjärvellä urheiluseura Pyhäjärven Pohti. Betonisten skeittiparkkien rakentaminen on lähtenyt paikkakuntien nuorten toiveesta saada paremmat harrastusmahdollisuudet lapsille ja nuorille.

» Kärämäen Lions Club puolestaan aloitti **liikennepuiston rakentamisen** Kärämäen lasten iloksi. Liikennepuistossa lapset voivat ohjatusti opetella liikennekäyttäytymistä ulkoilmassa liikkuen.

Oksavan
kesäkahvila

Teemahankkeet

Teemahankkeita ei ole toteutettu, koska niille ei ole ollut varsinaista tarvetta ja kysyntää. Keskipiste-Leaderin omat pienet rahoitusvälineet eli Nuoriso-, Yhteisö- ja Startti Leader ovat onnistuneet täyttämään pienten hankkeiden tarpeet. Omia välineitä tullaan jatkossa kehittämään edelleen toimijoiden tarpeiden mukaan.

Leader-ryhmän rahoittamien hankkeiden yhteys valtakunnallisiin hankkeisiin ja koordinaatiohankkeisiin

Keskipiste-Leaderin rahoittamien paikallisten tai seutukunnallisten hankkeiden sisällöt ja teemat tukevat omalta osaltaan maaseuturahaston valtakunnallisia hankkeita ja koordinaatiohankkeita. Esimerkiksi matkailuun liittyvät hankkeet ovat voineet hyödyntää Rural Finland II -koordinaatiohanketta ja ruokamatkailua edistävä Kulttuurikauha-hanke puolestaan valtakunnallista Hungry for Finland – Ruokamatkailun tuotteistaminen -hanketta. Valtakunnalliset tai koordinaatiohankkeet näkyvät kuitenkin melko vähän paikallisella tasolla, jolla Leader-hankkeita toteutetaan.

Toiminta Maaseuturahaston rahoituksella ELYn kautta

Keskipiste-Leaderilla ei ole ollut vuoden 2021 aikana omia ELY-keskuksen maaseuturahastosta rahoittamia hankkeita. Suoraan ELYn rahoitettavaksi on ohjattu yksi isompi yritystuki.

Toiminta muulla rahoituksella

Keskipiste-Leader sai European Solidarity Corps -vapaaehtoishankkeissa tarvittavan koordinoivan organisaation laatuleiman Opetushallitukselta sekä rahoituksen kahden nuoren eurooppalaisen vapaaehtoisen vastaanottamiseen alueen kuntiin. Vapaaehtoishankkeet toteutetaan vuosien 2022–2023 aikana.

Keskipiste-Leader on mukana toteuttamassa Kainuun ja Koillismaan Kalaleader-ohjelmaa, jota hallinnoi Oulujärvi-Leader ry. Keskipiste Leaderin toimialueesta mukana on Pyhäjärven kaupunki. Kalaleaderin tavoitteena on edistää ammattikalastuksen ja elinkeinokalatalouden toimintaedellytyksiä ja kehittymistä. Kalaleaderin osalta ei ole siirtymäkautta, joten vuonna 2021 käytössä oli vain päättyneen kauden säästyneet varat. Näillä rahoitettiin 2 hanketta, joihin sitoutui julkista tukea 53 000 euroa. Pyhäjärvellä on ollut hanke, joka selvittelee Pyhäjärven kaivoksen jatkokäyttöä vesiviljelyn osalta kaivostoiminnan päättyessä.

Vuonna 2021 päättyneiden hankkeiden loppuraporteissa korostuu erityisesti alueen asukkaiden liikkumisen lisääntyminen yleishyödyllisten hankkeiden vaikutuksesta. Hankkeet ovat siis lisänneet alueen asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia. Samoin raportoidaan asukkaiden yhteishengen parantumisesta hankkeiden tuloksena. Erään raportin mukaan hankkeen vaikutuksesta ”kylä heräsi henkiin”. Monet innostuvat näiden positiivisten vaikutusten vuoksi kehittämään kylää tai yhteisöä lisää, Leader-rahoituksella tai ilman. Hakijoilta kerätyn palautteen mukaan 100 % kyselyyn vastanneista suosittelee Leader-rahoituksen hakemista myös muille.

Alueen asukkaiden liikkuminen on lisääntynyt hankkeiden vaikutuksesta.

**Talkootyön
osuus hankkeissa
on merkittävä:***

Lähes

93 000

talkootuntia, joka vastaa

55

henkilötyövuotta
tai

1,9

miljoonaa euroa.

240

rakennelmaa tai
rakennusta tehty
tai kunnostettu

* Vuodesta 2015 lähtien

Rahoitettujen hankkeiden vaikutukset

Hankkeiden ja yritystukien seurantatietoja on koottu tavoitteiden seurantaalukkaan liitteessä 2.

Seurantatietojen perusteella yritystukien merkittävin vaikutus on työllisyyden edistäminen ja uusien palveluiden saaminen alueelle. Yritys- ja hanketukien yhteisvaikutuksesta alueelle on syntynyt uusia työpaikkoja 128 htv:n edestä, joista alle 29-vuotiaiden osuus on noin 50 htv. Lisäksi yritystukien vaikutuksesta on saatu säilytettyä 177 htv:n edestä työpaikkoja. Toteumatiedoissa huomioidaan myös pidemmän ajan vaikutuksia, kun yrityksiltä on kerätty tilannetietoja kaksi vuotta yritystuen saamisen jälkeen. Uusia yrityksiä on syntynyt yhteensä 107 kpl, lukuun on laskettu sekä maaseuturahaston sekä Startti Leader -tukea saaneet uudet yritykset. Yritystoiminnan ja erityisesti uusien yritysten tukeminen on Keskipiste-Leaderin strategian olennaisia painopisteitä ja tämä näyttää toteutuvan tavoitteiden mukaan.

Uusia palveluita ja tuotteita on syntynyt 148 kpl sekä hankkeiden että yritystukien tuloksena. Vuonna 2021 yritykset raportoivat esimerkiksi uusia hyvinvointipalveluita ja palvelutuotteita, matkailu- ja pito- palveluiden syntymistä, uudenlaisia tuotantovälineitä, kuten suksenpohjien kuviointikone sekä maatalouden liittyviä uusia tuotteita, kuten karjavaunu ja karjasuoja.

Vuonna 2021 on päättynyt useita yleishyödyllisiä investointihankkeita, joiden tuloksena on syntynyt mm. uusia liikunta- ja harrastusmahdol-

lisuuksia, kuten reitistöjä, XC-rata, kuntoportaita, biljardiharrastuspaikkoja ja ampumakontti ammunnan harrastajille. Kehittämishankkeiden uusina palveluina raportoidaan mm. erilaisia matkailutuotteita ja -palveluita, nuorten 4H-yritysten tuottamia palveluita sekä lasten teatteripiiri.

Paikallisyhteisöt ja lähidemokratia -painopisteen tavoitteena on ollut mm. aktivoida alueen asukkaita toimimaan yhdessä sekä edistää alueen asukkaiden hyvinvointia monipuolisten liikuntapaikka-, reitistö- ja virkistysaluehankkeiden avulla. Ohjelmakauden aikana on toteutettu erittäin ahkerasti yleishyödyllisiä investointihankkeita. Talkootyön osuus hankkeissa on ollut merkittävä, yli 93 300 tuntia vuodesta 2015 lähtien. Talkootunnit vastaavat 55 henkilötyövuotta ja rahallisesti noin 1,9 miljoonaa euroa eli valtava määrä vapaaehtoistyötä tehdään hankkeissa. Erilaisia rakennuksia tai rakennelmia on tehty tai kunnostettu n. 240.

Yleishyödylliset investoinnit tuovat tullessaan myös uutta toimintaa ja tapahtumia yhteisöihin. Käräsmäen Saviselän uudella kylälaavulla järjestettiin yhteinen tapahtumailta kyläläisille. Reisjärven kulttuuritalo Sampolassa on järjestetty yhdistysten yhteinen virkistys- ja liikunta-päivä. Haapajärvelle valmistuneita retkeilyreittejä esiteltiin Reitit tutuiksi -tapahtumissa ja Nivalan Hiihtolan uudella ladulla järjestettiin 100 km hiihtohaaste. Reittien ja palveluiden löytymistä helpottaa esimerkiksi Haapajärvi-sovellus sekä paperiset ja digitaaliset retkeilykartat.

B&B
Neiti
Möller

**Vuonna 2021
tuettiin**

22

Yhteisö Leader
-hanketta

Aakon-
vuori

31

Nuoriso Leader
-hanketta

64

Startti Leader
-hanketta.

Vuosien 2015–2021 aikana syntyi:

107
uutta
yritystä

148
uutta palvelua
tai tuotetta

128
henkilötyövuoden
edestä uusia
työpaikkoja

LEADER-RYHMÄN OMA TOIMINTA JA LAATUTYÖ

Aktivointi-, viestintä-, koulutus- ja muut toimenpiteet strategian toteutumisen edistämiseksi

Vuosi 2021 oli edellisen vuoden tapaan koronan sävyttämä. Välillä Keskipiste-Leader pystyi osallistumaan tai järjestämään erilaisia tilaisuuksia normaaliin tapaan, välillä tilaisuuksia jouduttiin siirtämään tai jopa perumaan. Osa tilaisuuksista pystyttiin järjestämään etäyhteyksiä hyödyntäen.

Tulevaa ohjelmakautta valmistelevat osallistavat tilaisuudet jatkuivat edelleen vuoden 2021 aikana. Yhteisöjen ja yrittäjien lisäksi erityisesti nuoret pääsivät osallistumaan strategian valmisteluun. Nuorille suunnattujen kyselyiden tuloksia työstettiin eteenpäin nuorisotyöryhmän ja paikallisten nuorisovaltuustojen kanssa Nuoret Keskipisteessä -kiertueen työpajoissa. Sähköisiä työkaluja, kuten Mentiä ja Google Formsia hyödynnettiin niin lähi- kuin etätilaisuuksissa. Lisäksi alueen asukkaita kohdattiin mm. Lasten maatalousnäyttelyssä ja yrittäjien kansainvälistymistilaisuuksissa. Yhdistyksen määrälliset tuotostavoitteet -taulukossa (Liite 1.) on esitetty yhteenveto tilaisuuksien määristä ja osallistujista.

Koulutusta järjestettiin v. 2021 hallitusjäsenille. Hanke-toimijoita opastetaan ensisijaisesti hankkeiden aloituspalaverissa, joita on järjestetty joustavasti myös etäyhteyksien kautta korona-tilanteen vuoksi.

Vuoden 2021 lopulla Keskipiste-Leaderin nuorisotyöryhmässä oli 16 peruskoulu- ja lukioikäistä nuorta alueen eri

puolilta, joista kaksi on Leader-hallituksen nuorisojäseniä. Ryhmä kokoontui vuoden aikana yhteensä viisi kertaa. Tapaamisissa nuoret käsittelivät saapuneet Nuoriso Leader -hakemukset sekä kävivät läpi muita ajankohtaisia aiheita. Näiden lisäksi nuorisotyöryhmän nuorista koostuva Podcast-tiimi kokoontui kevään 2021 aikana joka perjantai. Tiimin tehtävänä oli suunnitella ja tuottaa Nuoriso Leader -podcast, jossa ääneen pääsivät Nuoriso Leader -hakijat sekä Keskipiste-Leaderin yhteistyökumppanit että työntekijät.

Koronan myötä vuonna 2021 fyysisiä tapahtumia oli vain yksi, Kärämäellä järjestetyt Lasten maatalousnäyttelyt. Toimintapisteellämme Keskipiste-Leaderia edusti viisi nuorisotyöryhmän jäsentä.

Työryhmän nuoret ovat osallistuneet aktiivisesti myös Nuoriso Leader -toiminnan kehittämiseen. Syksyllä 2020 käynnistetty nuorisostrategiatyö jatkui vuoden 2021 ajan ja sitä työtä jatketaan edelleen vuoden 2022 kevään ajan. Nuorisostrategian sisällön luontiin

on osallistunut vuoden 2021 lopussa yli 1 000 alueemme nuorta ja pajapäiviä pidettiin vuoden 2021 lopulla neljä. Yhteistyötä nuorten tavoittamiseksi tehtiin alueen oppilaitosten kanssa.

Nuorisoaktivaattori piti vuoden 2021 aikana alueen oppilaitoksissa sekä nuorille järjestetyillä yrityskursseilla hanke -infoja yhteensä kahdeksan kertaa. Näistä puolet oli kasvokkain tapahtumia, loput pidettiin virtuaalisesti.

Keskipiste-Leaderin toiminnasta sekä rahoitetuista hankkeista toimitetaan tiedotteita säännöllisesti alueen

Nuoret suunnittelivat
ja toteuttivat
oman Nuoriso
Leader -podcastin.

Keskipiste-Leaderin nuorisotyö oli näkyvästi esillä valtakunnallisessa Maaseutuparlamentissa.

medioihin. Yhteistyö paikallisten lehtien kanssa toimii sujuvasti ja Leader-toiminnasta sekä rahoitetuista hankkeista kertovia artikkeleita julkaistaan lehdistä hyvin, vuonna 2021 yhteensä 128 kpl. Isompiin aluemedioihin, kuten YLE Oulu tai Kaleva, juttuja on vaikeampi saada läpi.

Tiedottaminen painottuu vuosi vuodelta yhä enemmän sosiaaliseen mediaan eli yhdistyksen Facebook- ja Instagram-tileille. Molempien tilien seuraajamäärät ovat kasvaneet tasaisesti ja vuodenvaihteessa seuraajia oli yhteensä n. 990 kpl. Nuoriso Leaderista on tiedotettu myös yhteisillä

nuorisoleader.fi-sivuilla. Vuonna 2021 on panostettu erityisesti toiminnan ja hankkeiden tuloksista viestimiseen ja viestinnän kehittämiseen. Paikallisia nuoria valokuvaajia on hyödynnetty viestintämateriaalin keräämisessä ja lokakuussa palkattiin osa-aikainen tiedottaja. Tavoitteena on mm. jäsentää ja kehittää viestintää säännöllisemmäksi sekä päivittää viestintäsuunnitelma. Hankkeiden vaikutuksia on esitelty mm. sosiaalisessa mediassa Teema-torstain nimellä. Lokakuussa julkaistiin myös yhdistyksen uudet nettisivut, joiden toimivuudesta on saatu hyvää palautetta.

Nuorisotyöryhmän nuoret ovat osallistuneet aktiivisesti tiedottamiseen erityisesti Instagramissa. Vuoden 2021 aikana perustettiin nuorille oma Instagram-tili, jonne nuoret tekivät kevään aikana paljon postauksia. Eri-tyistä näkyvyyttä sai nuorten toteuttama Nuoriso Leader -podcast.

Leader-yhdistyksen jäsenille tiedotettiin ajankohtaisista asioista sähköisellä jäsenkirjeellä yhdistyksen kevät- ja syyskokouskutsun yhteydessä. Vaikuttavuusviestintää on valmisteltu yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan Vaikuttavuus esiin -hankkeen kanssa, jota hallinnoi Nouseva Rannikkoseutu.

Nuorten osallistaminen on ollut Keskipiste-Leaderin suurimpia onnistumisia.

Onnistumiset Leader-työssä

Keskipiste-Leaderin strategian toteuttaminen on onnistunut tuloksekkaasti. Sekä hanketyö että muu kehittämistyö tukevat erittäin hyvin strategian painopisteitä eli yrittäjyyttä, paikallisyhteisöjä ja nuorisotyötä. Onnistunut strategian toteuttaminen ja laadukas kehittämistoiminta ovat taanneet myös merkittävän lisärahituksen saannin. Parhaita tuloksia Leader-työstä ovat syntyneiden työpaikkojen ja yritysten lisäksi hanketoteuttajien positiiviset palautteet. Talkootyötä on tehty hankkeissa valtavasti ja sitä kautta saatu alueen

yhdistyksiin eloa ja yhteisöllisyyttä. Hankkeissa synnytetty tapahtumat tuovat väkeä yhteen ja lukuisat liikuntapaikkarakenteet ja reitistöt ovat saaneet ihmiset liikkumaan. Siis elämän makuista toimintaa ”Ihmisten kokoisille ideoille”!

Nuorten mukaan saanti ja nuorisotyöryhmätoiminnan vakiinnuttaminen on ollut Keskipiste-Leaderin suurimpia onnistumisia. Tavoitteellinen työ nuorisotoiminnan eteen on tuottanut tulosta. Nuoret tulevat ja menevät oman elämäntilanteensa perusteella, mutta positiivinen viesti kulkee nuorten parissa ja kannustaa mukaan. Yrittäjyyttä ja kansainvälisyyttä on tuotu nuorille tarjolle ja se konkretisoituu esimerkiksi nuorten opiskelupaikkojen valinnoissa. Kansainväliset opinnot kiinnostavat ja yrittäjyyttä halutaan kokeilla. Vuonna 2021 toteutuneessa valtakunnallisessa Maaseutuparlamentissa Kurikassa oli Keskipiste-Leaderin nuorisotyö näkyvästi esillä. Nuorisotyöryhmämme puheenjohtaja ja Leader-hallituksen nuorisojäsen Ninni Teppo sekä nuorisooaktivaattori Anu Suotula edustivat ansiokkaasti erilaisissa paneeleissa ja keskusteluissa esimerkiksi kansanedustajien rinnalla. Nuorisooaktivaattorimme toimii osa-aikaisesti valtakunnallisen nuorisotyöryhmän puheenjohtajana ja Maaseutuparlamentti oli työryhmän voimannäyte nuorisotyön edistämässä.

Talkootyötä on tehty hankkeissa valtavasti ja sitä kautta saatu alueen yhdistyksiin eloa ja yhteisöllisyyttä.

Keskipiste-Leaderin omien rahoitusvälineiden käyttäminen ja edelleen kehittäminen ovat jatkuneet osin jo yli kymmenen vuoden ajan. Nuoriso Leader, Yhteisö Leader ja yritysten Startti Leader ovat välineitä pienille hankkeille, jotka jäävät perinteisen Leader-rahoituksen tukirajojen alapuolelle. Yksinkertaisten ja helppojen rahoitusvälineiden kautta toteutetaan vuosittain noin sata pientä hanketta. Omat rahoitusvälineet ovat korvanneet yksinkertaisemman toteutustavan kautta EU-pohjaiset ja monimutkaisemmat teemahankkeet.

Merkittävänä onnistumisena voidaan pitää Keskipiste-Leaderin hyvähenkistä ja toimivaa työskentelykulttuuria. Osaavat ja rautaisen kokemuksen omaavat työntekijät sekä monipuolinen Leader-hallitus muodostavat kehittämissyhteisön, joka tuottaa elinvoimaa ja viihtyvyyttä alueen asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen hyväksi. Tästä osoituksena oli myös ministeriön positiivinen palaute tulevan kauden ensimmäisen vaiheen hakemuksesta.

Valtakunnan tasolla onnistumisena voidaan pitää siirtymäkauden rahoituksen järjestymistä. Maa- ja metsätalousministeriöltä sekä Ruokavirastolta erinomaisen hyvää toimintaa, joka on mahdollistanut hanketoiminnan sujuvan jatkumisen.

Haasteet Leader-työssä

Leader-ryhmien toimintarahan myöntö ja maksatus on hoidettu keskitetysti Ruokaviraston kautta kaudella 2014–2020 ja siirtymäkaudella. Nykyinen toimintarahamalli on liian monimutkainen ja etenkin maksatusten käsittely vie yksityiskohtaisuudessaan liikaa aikaa. Toivottavasti tulevalle ohjelmakaudelle suunniteltu yksinkertaisempi malli tehostaa prosessia.

Tiedottamista Leader-toiminnasta ja sen tuloksista voidaan pitää jatkuvana haasteena. Leader-ryhmät kamppailevat resurssien riittävyydestä ja tiedottamisen sekä viestinnän osuus jää helposti liian pieneksi. Tulevalle kaudelle suunniteltu Alueviestijä-malli tuo

Haapavesi
Folk

”Hankerahoituksen helppous, työntekijöiden ystävällisyys ja hyvä yhteistyökyky ovat Keskipiste-Leaderin vahvuusalueita.”

Kehittämishankkeen toteuttaja

perusresurssit maaseuturahaston tiedottamiseen ja viestintään. Yhden henkilön resurssi ELY-keskusalueittain koko maaseutuohjelman viestintään ei kuitenkaan ratkaise tai riitä esimerkiksi Leader viestintään. Leader-toiminnan viestintään ja tiedottamiseen on panostettava ja löydettävä resursseja, jotta työn vaikuttavuus saadaan alueiden toimijoiden hyödyksi.

Laatutyö

Keskipiste-Leaderin toiminta perustuu laatukäsikirjassa kuvattuun toimintatapaan. Laatukäsikirjaa päivitetään jatkuvasti. Hallitus ohjaa yhdistyksen työtä ja seuraa esimerkiksi taloustilannetta jokaisessa kokouksessaan. Yhdistyksen vuosikokoukset hoitavat yhdistyslain edellyttämät asiat. Keväällä toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä tehdään samalla myös tarkempi katsaus toimintaan eli johdon katselmus.

Strategiaan kirjattua oppimissuunnitelmaa toteutetaan kohdistamalla yhdistyksen koulutus niihin asioihin, joissa alueen toimijoilla on havaittu puutteita tai tarpeita. Kaikille myönteisen rahoituspäätöksen saaneille toimijoille tarjotaan aloituspalaveria ja pääosa sen haluaakin. Palaverissa käydään läpi hankepäätökseen ja maksatuksiin liittyvät asiat. Hyrrä-neuvontaa annetaan jatkuvasti sekä hanketoimijoille että Leader-hallituksen jäsenille.

ELYn ja Keskipiste-Leaderin vuotuinen kahdenvälinen keskustelu käytiin tammikuussa etäyhteyksillä. Yhteistyö ja maaseuturahoituksen prosessit todettiin sujuvan edelleen oikein hyvin. Tärkeimpänä kehittämistarpeena olisi jo aiempina vuosina esitetty ajatus yhteisen, maakuntatason tilaisuuden järjestämisestä, johon osallistettaisiin laajemmin myös hallitusjäseniä. Koronatilanteen jatkumisen vuoksi näitä tilaisuuksia ei kuitenkaan ole päästy järjestämään. Uutena kehitysideana esitettiin ELYn ja Pohjois-Pohjanmaan yhteinen Teams-kanava säännöllistä tiedonvaihtoa ja H&Y-pöytiä varten, ja tämä toteutettiin vuoden 2021 aikana.

Keskipiste-Leader on kerännyt usean vuoden ajan asiakaspalautetta tukipäätöksen saaneilta hankkeilta ja yrityksiltä. Vuoden 2021 alussa kyselyjä muokattiin niin, että hankkeille ja yrityksille on suunnattu omat kyselynsä. Toiminnan vaikuttavuuden arvioimiseksi laadittiin uusi kysely päättyneille hankkeille, joka toimitetaan tuensantajille loppumaksun jälkeen. Yleisen palautteen perusteella Keskipiste-Leaderilta saatua neuvontaa ja palvelua pidetään asiantuntevana ja nopeana. Henkilökohtaista neuvontaa pidetään tärkeänä. Palautteissa toivottiin jonkin verran enemmän vaihtoehtoja pienempien hankkeiden rahoittamiseen.

LEADER-RYHMÄ ALUEENSA KEHITTÄJÄNÄ

Leader-ryhmän merkitys paikallisena ja seudullisena kehittäjänä on merkittävä. Keskipiste-Leader on kerännyt asiakaspalautetta hankepäätöksen saaneilta toimijoilta ja palautteen perusteella Keskipiste-Leaderin neuvontaan ja apuun hankehaku- ja maksatusvaiheessa ollaan hyvin tyytyväisiä. Kaikki vastaajat ovat olleet sitä mieltä, että suosittelisivat Leader-rahoituksen hakemista myös muille. Lähellä toimijoita tapahtuva aktivointi, neuvonta ja rahoitus ovat palveluita, joita ilman moni asia alueellamme jäisi tekemättä.

Keskipiste-Leader on ollut erityisesti yritysten tukemisessa Suomen johtavia alueita koko historiansa ajan. Keskipiste-Leaderin yritystukien määrä kaudella 2014–2020 ja siirtymäkaudella on pysynyt edelleen suurena eli vähintään puolet kokonaishankemäärästä on yritystukia. Alueen kunnat toiminnan osarahoittajina sekä elinkeinoyhtiöt ja muut kehittäjät kokevat Keskipiste-Leaderin luotettavana ja innovatiivisena yhteistyökumppanina niin elinkeinopolitiikassa kuin yhteisöjen kehittämisessä. Myös alueen toimijoiden kansainvälisyyteen rohkaiseminen on vahvistanut Keskipiste-Leaderin roolia alueen kehittäjänä.

Maakuntatasolla Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmät toimivat yhdessä ja verkostoitumisen merkitys on korostunut etenkin uudelle kaudelle valmistautuessa. Strategiatyössä ver-

kostoja on tarkasteltu verkostanalyysin avulla ja maakunnallisten toimijoiden kanssa on pohdittu yhteistyömahdollisuuksia avoimin mielin.

Nuorisotoiminnassa yhteistyö valtakunnallisella tasolla on edennyt isoin harppauksin. On perustettu Nuoriso Leader -toiminnan parissa työskentelevien työntekijöiden työryhmä, ja Leader-brändi työryhmä on hyväksynyt Nuoriso Leader -toiminnan osaksi Leader-brändiä. Nuorisoaaktivaattori edustaa Keskipiste-Leaderia

edellä mainituissa työryhmissä. Vuonna 2021 Nuorisoaaktivaattori on hoitanut osa-aikaisesti maaseutuverkoston valtakunnallisen Nuorisoteemaryhmän puheenjohtajuutta. Vuoden suurin

ponnistus teemaryhmällä oli nuorten osallisuuden toteuttaminen valtakunnallisessa Maaseutuparlamentissa Kurikassa. Paikallistasolla nuorisoaaktivaattori on ollut mukana mm. alueemme kuntien nuorten ohjaus- ja palveluverkostoissa.

Leader-yhdistys ja toimihenkilöt ovat mukana erilaisissa eurooppalaisissa, valtakunnallisissa ja alueellisissa verkostoissa. Toiminnanjohtaja on Leader-ryhmien edustaja valtakunnallisessa Manner-Suomen maaseutuohjelman seurantakomiteassa. Hankeneuvoja on ollut mukana eurooppalaisessa innovaatioverkostossa. Nuorisoaaktivaattori puolestaan monissa edellä mainituissa nuoriin liittyvissä verkostoissa.

Yhteisöllisyys on
kehittämistyön
elinehto.

TAVOITTEET SEURAAVALLE VUODELLE

Vuosi 2022 on siirtymäkauden toinen vuosi. Uusi ohjelmakausi on tarkoitus käynnistyä vuoden 2023 alusta. Siirtymäkauden rahoitus mahdollistaa hanketoiminnan jatkumisen katkeamatta ohjelmakausien taitteessa.

Leader-strategioiden valmistelua jatketaan ja Leader-ryhmien toisen vaiheen haku uudelle ohjelmakaudelle päättyy juhannuksena 2022. Alueen asukkaita ja toimijoita osallistetaan vielä kevään 2022 aikana strategiatyöhön ja saadun kokonaisaineiston sekä ensimmäisen vaiheen palautteen pohjalta kootaan kauden 2023–2027 strategia.

Strategiatyön rinnalla siirtymäkauden hankerahoitus pyritään käyttämään tehokkaasti ohjelmaa parhaiten edistäviin hankkeisiin. Rahoitusta on hyvin käytössä vuodelle 2022. Aikataulullisesti merkittävä osa hankekehiksestä tulisi sitoa alkusyksyyn mennessä, jotta ELY-keskus ehtii tehdä viranomaispäätökset vuoden loppuun mennessä.

Keskipiste-Leaderin Nuorisotyöryhmä on mukana laatimassa nuorisosuutta uuteen strategiaan. Nuorisoukivaattorin työ jatkuu vuoden 2022 ajan valtakunnallisen nuorisotyöryhmän puheenjohta-

jana. ESC-Eurooppalaisen Vapaaehtoispalvelun toteutus on ollut erityisesti pandemian aikana haasteellista, mutta vuodelle 2022 on saatu rahoitusta vaihtojen toteuttamiseen.

Toimintaympäristön muutos ja vaikutukset strategian toteuttamiseen

Korona-pandemia on vaikuttanut kaikkien toimintaan vuoden 2021 aikana ja vaikuttaa ainakin vielä vuonna 2022. Leader-työ on ainakin toistaiseksi selvinnyt varsin vähällä, sillä yritykset ja yhteisöt ovat olleet edelleen aktiivisia hankeasioissa. Poikkeusolojen jatkuessa tilanne voi huonontua ja siihen tulee varautua kehittämistyössä. Toisaalta hankerahoitukset voivat olla auttamassa yrityksiä ja yhteisöjä selviytymään kriisistä.

Kehittämistyön luonne kokonaisuudessaan on muuttunut pandemian myötä paljon ja etäyhteydet ovat korvanneet fyysisiä kohtaamisia. Se on tuonut paljon hyviä ja varmasti pysyviä käytäntöjä, mutta myös vienyt paljon yhteisöllisyydestä. Tulevaisuudessa fyysisten tapaamisten taas mahdollistuessa on niitä osattava hyödyntää entistä tehokkaammin. Yhteisöllisyys on kuitenkin kehittämistyön elinehto.

YHDISTYS JA SEN RESURSSIT

Jäsenistö

Keskipiste-Leader yhdistykseen kuului v. 2021 lopussa 437 jäsentä, joista henkilöjäseniä 153 ja yhteisöjäseniä 284. Alle 29-vuotiaita jäseniä oli 11 kpl. Kokonaisjäsenmäärä kasvoi 17 jäsenellä edelliseen vuoteen verrattuna.

Sähköinen jäsentiedote on toimitettu kaksi kertaa kevät- ja syyskokouskutsujen yhteydessä. Jäsenyyden merkitystä korostetaan omien rahoitusvälineiden avulla. Startti Leader ja Yhteisö Leader -tukea saavat vain yhdistyksen jäsenyritykset ja -yhteisöt. Tällä tavoin alueen toimijoita yritetään kannustaa ja motivoida Keskipiste-Leaderin jäsenmaksun maksaviksi jäseniksi. Vuonna 2021 jäsenmaksun maksaneita jäseniä oli 199.

Hallituksen kokoonpano ja toiminta

Yhdistyksen hallituksessa on 15 varsinaista ja 15 henkilökohtaista varajäsentä. Yksi jäsenistä on alle 25-vuotias nuorisojäsen. Vuonna 2021 hallituksen kokouksia oli seitsemän. Hallituksen puheenjohtajana toimi Airi Juntunen Siikalatvalta ja varapuheenjohtajana Virpi Ruotsalainen Kärämäeltä. Tammikuussa järjestettiin uusien jäsenten perehdyttämiskoulutus.

Henkilöstö

Keskipiste-Leaderissa työskentelee vakituisessa työsuhteessa toiminnanjohtaja Ilkka Peltola, hankeneuvoja Anni-Mari Isoherranen ja maksatusneuvoja Riikka-Maria Talus sekä hanketyöntekijänä nuorisooaktivaattori Anu Suotula. Lokakuussa aloitti osa-aikaisena tiedottajana Johanna Kiviniemi

Taloustilanne

Yhdistyksen vakituiset työntekijät työskentelevät pääsääntöisesti maaseuturahaston toimintarahan turvin. Hanketyöntekijät toimivat hankerahoitusten avulla. Yhdistyksen taloushallinto hoidetaan tilitoimiston kautta ja yhdistyksen taloudellinen asema on vakaa.

JÄSENMÄÄRÄT

Henkilöjäsenet yhteensä	153
Miehet	74
Naiset	79
<i>joista alle 29-vuotiaita</i>	<i>11</i>
Yhteisöjäsenet	284
Jäsenmäärä yhteensä	437

HALLITUS 2021

	Jäsenet	Varajäsenet
Hallituksen koko (lukumäärät)	15	15
Miehet	4	6
Naiset	11	9
Nuoret	1	1

Kolmikanta

Paikallinen julkinen hallinto (lukumäärä)	5	5
Yhteisöt (lukumäärä)	5	5
Maaseudun asukkaat (lukumäärä)	5	5

Hallituksen jäsenet liitteessä 3.

TULOSLASKELMA

Rahayksikkö EURO	1.1.2021–31.12.2021	1.1.2020–31.12.2020
VARSINAINEN TOIMINTA		
Varsinaisen toiminnan yhteistuotot ja -kulut		
Tuotot	749 862,15	675 854,53
Kulut		
Henkilöstökulut	-218 418,04	-206 424,83
Muut kulut	-527 594,48	-481 783,96
Kulut yhteensä	-746 012,52	-688 208,79
Varsinaisen toiminnan yhteistuotot ja -kulut yhteensä	3 849,63	-12 354,26
Tuotto-/kulujäämä	3 849,63	-12 354,26
VARAINHANKINTA		
Tuotot	6 835,00	7 020,00
Varainhankinta yhteensä	6 835,00	7 020,00
Tuotto-/kulujäämä	10 684,63	-5 334,26
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot		
Rahoitustoiminta	120,47	0,00
Kulut		-541,31
Rahoitustoiminta	-0,10	-541,31
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	120,37	-541,31
Tuotto-/kulujäämä	10 805,00	-5 875,57
TILIKAUDEN TULOS	10 805,00	-5 875,57
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	10 805,00	-5 875,57

TASE

Rahayksikkö EURO	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Muut saamiset	0,33	136 266,81
Siirtosaamiset	186 601,92	184 621,64
Lyhytaikaiset yhteensä	186 602,25	184 621,64
Saamiset yhteensä	186 602,25	184 621,64
Rahat ja pankkisaamiset	23 338,40	72 527,67
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	209 940,65	257 149,31
VASTAAVAA YHTEENSÄ	209 940,65	257 149,31

Rahayksikkö EURO	31.12.2021	31.12.2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Toimintapääoma (ed. tilikausien ylijäämä/alijäämä)	67 121,05	72 996,62
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	10 805,00	-5 875,57
Oma pääoma yhteensä	77 926,05	67 121,05
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Saadut ennakot	95 430,70	157 228,92
Pitkäaikainen yhteensä	95 430,70	157 228,92
Lyhytaikainen		
Ostovelat	3 045,51	4 472,96
Muut velat	3 644,76	4 591,87
Siirtovelat	29 893,63	23 734,51
Lyhytaikainen yhteensä	36 583,90	32 799,34
Vieras pääoma yhteensä	132 014,60	190 028,26
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	209 940,65	257 149,31

Yhdistyksen määrälliset tuotostavoitteet 2014–2020 ja siirtymäkaudella 2021–2022

	TAVOITE 2014–2020	TOTEUMA 2021	TOTEUMA 2014–2021
Tilaisuuksien lukumäärä / osallistujien määrä, kpl	162/2500	41/2487	313/11131
<i>(miehet/naiset, joista nuoret alle 30-v.)</i>	<i>1250/1250/500</i>	<i>1152/1335/2145</i>	<i>5029/6102/6999</i>
Hallituksen kokoukset	50	7	50
Yhdistyksen vuosikokoukset	14	2	16
Hankekoulutustilaisuuksien lukumäärä	14	0	4
Aktivointitilaisuudet, joissa esitelty Leader-toimintaa	70	31	205
Koulutustilaisuudet	14	3	25
Yhdistyksen jäsenmäärä	250	437	437
Leader-toimiston käsittelemien hankehakemusten määrä, kpl	600	191	1 253
Rahoitettujen hankkeiden määrä, kpl	500	176	1 023
Yhteisöjen hankkeita, joista	250	50	457
▪ maaseuturahaston Leader-hankkeita		23	161
▪ Yhteisö Leader -hankkeita		22	186
▪ Nuoriso Leader -hankkeita		5	110
Yrityshankkeita, joista	250	126	583
▪ maaseuturahaston Leader-hankkeita		35	171
▪ Startti Leader -hankkeita		64	287
▪ Nuoriso Leader -hankkeita		26	125
Investointihankkeita	200	132	650
Kehittämishankkeita, joista	300	48	439
▪ Teema-hankkeita	5	0	0
▪ Kansainvälisiä hankkeita	5	2	4
Yhdistyksen toimittamien lehtien, esitteiden tms. lukumäärä	10	0	5
Toiminnasta kertovat lehtileikkeet, haastattelut	700	128	739
Alueelliset tai valtakunnalliset työryhmät tms, joissa Keskipiste-Leader edustettuna	10	14	14
Yhdistyksen perustamat teemaryhmät	5	0	2

Yhdistyksen määrälliset tulostavoitteet 2014–2020 ja siirtymäkaudella 2021–2022

	TAVOITE 2014–2020	TULOS 2014–2021
Ohjelman/hankkeiden ansiosta syntyneet uudet työpaikat, htv	100	127,65 *
<i>(miehet/naiset, joista nuoret alle 30-v.)</i>	<i>50/50/15</i>	<i>80,55/47,10/49,65</i>
Ohjelman/hankkeiden ansiosta säilyneet työpaikat, htv	90	177,10
<i>(miehet/naiset, joista nuoret alle 30-v.)</i>	<i>45/45/15</i>	<i>123,65/54,45/34,80</i>
Hankkeiden toteutusaikainen työllistävyys, htv	40	51,21
<i>(miehet/naiset, joista nuoret alle 30-v.)</i>	<i>20/20/15</i>	<i>13,26/38,28/10,32</i>
Ohjelman/hankkeiden ansiosta syntyneet uudet yritykset, kpl	90	107
Uusien palveluiden/innovaatioiden lukumäärä, kpl (tuote-, palveluinnovaatiot ym.)	50	148
Hankkeiden järjestämien tilaisuuksien osallistujien lukumäärä	25 000	44 913
Hankkeissa tehdyn talkootyön määrä tunteina	10 000	93 320
Lisäksi hankkeissa syntyneitä tuloksia:		
Parantuneista palveluista hyötyvän maaseutuväestön määrä		464 164
Ympäristöä parantavat toimet		291
Rakennetut/kunnostetut/varustetut rakennukset ja rakennelmat		237
Laaditut ja päivitettyt suunnitelmat		133
Hankkeisiin osallistuvat organisaatiot		1 235
KANSAINVÄLISEN TOIMINNAN TULOSTAVOITTEET:		
Yhteistyössä mukana olleet organisaatiot/toimijaryhmät, kpl	20	27
▪ osallistujien määrä (miehet/naiset, joista nuoret alle 30-v.)	50/50/20	33/94/51
EVS-henkilövaihdossa olleiden nuorten määrä	10	9
<i>(miehet/naiset)</i>	<i>5/5</i>	<i>6/3</i>

* työpaikkatiedoissa mukana toteumatiedot 2 vuotta hankkeen toteuttamisesta

Hallituksen kokoonpano 2021

JÄSEN	VARAJÄSEN	PAIKKAKUNTA	EDUSTUS	TOIMIKAUSI
Unto Kananen	Hilkka Soranta	Haapajärvi	julkinen taho	2021–2023
Saku Mäntylä	Riitta Uusivirta	Haapajärvi	henkilöjäsen	2021–2023
Sirkku Rytty	Taina Haapakoski	Haapavesi	yhteisö	2021–2023
Mia Tuomisto	Anita Niemi	Haapavesi	yhteisö	2019–2021
Virpi Ruotsalainen	Hannele Myllymäki	Kärsämäki	yhteisö	2019–2021
Irja Erkkilä	Maarit Leppimaa	Nivala	julkinen taho	2021–2023
Satu Pirnes	Tuomo Hurtig	Nivala	henkilöjäsen	2020–2022
Tarja Kemi	Timo Still	Siikalatva	yhteisö	2019–2021
Kaarina Männikkö	Tuomo Seppälä	Siikalatva	julkinen taho	2020–2022
Airi Juntunen	Ilmari Ojakoski	Siikalatva	julkinen taho	2021–2023
Maija Alapere	Veli Hyttinen	Pyhäntä	henkilöjäsen	2019–2021
Jenni Kumpumäki	Eeva Vaskilampi	Pyhäjärvi	henkilöjäsen	2020–2022
Markku Kärkkäinen	Harri Lehto	Pyhäjärvi	julkinen taho	2020–2022
Jarkko Hyvönen	Kirsi Muhonen	Reisjärvi	yhteisö	2020–2022
Ninni Teppo	Emmi Somero	nuorisojäsen	henkilöjäsen	2020–2022

Nivala-lehti 4.3.2021

Juttutuvalla puhaltelee uudet tuulet

Eija Tuukkanen aloitti maanantaina Juttutuvalla hanketyöntekijänä. Hän uskoo, että korona-ajan jälkeen kaippuu toisia ihmisiä tapaamaan on entistä suurempi.

Maritta Raudaskoski

Yhteinen tupa ry on käynnistänyt 90000 euron suuruisen hankkeen Juttutuvan toiminnan kehittämiseksi. Toimintaan on luvassa paljon uutta, sillä Juttutuvalla aloitti maanantaina uusi hanketyöntekijä Eija Tuukkanen.

Hanketyöntekijän paikkaan oli 19 hakijaa. Yhteinen Tupa ry oli onnekas, sillä työntekijäksi löytyi juuri ennen vuodenvaihdetta geronomin opinnot ammattikorkeakoulussa päättänyt Tuukkanen. Työntekijä löytyi läheltä, sillä Tuukkanen asuu Ylivieskassa.

Tämä on minulle unelmatyöpaikka, sillä juuri tälle alalle olen opiskellut ammattikorkeakoulussa Seinäjoella neljä vuotta. Opiskeluun liittyvät harjoittelut suoritin useissa paikoissa, koska halusin nähdä millaisia ikäntyneiden toimintaympäristöt ovat. Osa harjoittelusta suoritin Kallion alueella, joten Nivalassakin olen käynyt kotikäynnillä, Tuukkanen sanoo.

Tuukkanen on suorittanut ammattikorkeakoulussa myös hyvinvoinnin johtamisen diplomoin. Hän on monialainen osaaja aieman työnsä vuoksi, sillä hän on työskennellyt Martta-järjestön aluetoimistossa Kokkolassa yli 30 vuotta.

Näin ollen hänellä on paljon käytännön osaamista ravintolatuote-, puutarhahoito-, ohjaamiseen ja neuvontaan sekä kodin ja ympäristön viihtyisyyteen liittyvissä asioissa.

Yhteinen tupa ry:n hallituksen puheenjohtaja Sirkka Knuuti (vas.) ja tuore hanketyöntekijä Eija Tuukkanen tekevät suunnitelmia Juttutuvan toiminnan lisäämiseksi ja kehittämiseksi. MARITTA RAUDASKOSKI

OPINNÄYTETYÖNÄÄN Eija Tuukkanen suunnitteli ruokamaiselutukortit. Niissä esitellään sekä perinne- että nykyajan ruokia. Kortin takana on helpo valmistusohje sekä lisämausteena sananlasku.

Ohjeissa on helmivelliä, talkkunarahkaa, muttia ja muita ikäihmisille tuttuja ruokia. Korttien tavoitteena on ikäntyneiden ravitsemuksen laadun kohottaminen ja C-vitamiinin saannin lisääminen marjojen avulla.

Juttutuvan ovet eivät kuitenkaan vielä avaudu entisellä laajuudella yleisille rajoitteiden vuoksi. Tilanne elää koko ajan. Jokin toimintamalli kuitenkin aiotaan lähitulevaisuudessa keksiä, vaikka korona vielä jatkuisikin.

Juttutuvan toiminta on ennalta ehkäisevää työtä sen eteen, että ihmisen toimintakyky säilyy mahdollisimman pitkään. Yhteisöllisyys on tärkeää, se että ollaan tekemisissä muiden ihmisten kanssa. Koronan jälkeen varmasti vielä korostuu kaippu päästä

Eija Tuukkanen suunnitteli opinnäytetyönään ruokamaiselutukortit, jotka ovat ensimmäiset laatuaan Suomessa.

tapaamaan toisia ihmisiä, Eija Tuukkanen pohtii.

KESKIPISTE-LEADER myönsi Tuuppajuttusille-hankkeelle EU:n Leader-rahoitusta 72000 euroa. Loput 18000 euroa kätetään yksityisrahoituksella ja talkootyöllä.

Kehittämisen lisäksi toinen toive on, että saisimme laajennettua aukioloaikaamme. Näin Juttutupa voisi olla ainakin osan aikaa auki myös

kesällä. Nythän kesätauko on kestänyt kolme kuukautta. Kerho- ja vertaistukiryhmien käynnistäminen sekä työpajatoiminta ovat suunnitelmassa mukana, kertoo yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja Sirkka Knuuti. Knuuti ja Tuukkanen tekevät parhaillaan suunnitelmia tulevaa toimintaa varten. Eija Tuukkanen työaika on 30 tuntia viikossa ja hanke kestää vuoden 2022 loppuun asti.

Tuukkanen sanoo olevansa joustava, joten työaika sovitellaan tarpeen mukaan. Toimintaa on tarkoitus laajentaa ainakin kesäaikaan myös pihalle ja messutkin on hahmotellussa.

Monet Juttutuvalla käyneistä ovat yksin asuvia ihmisiä. Heille tämä paikka on erityisen tärkeä. Pienikin juttutukio virkistää ja erityisesti se, kun saa nauraa ja viljellä huumoria, Sirkka Knuuti miettii.

Juttutuvan avautuminen yleisölle riippuu kokonaan koronarajoituksista. Joka tapauksessa odotettavissa on entistä enemmän toimintaa ja tapahtumia.

JUTTUTUPA TOIMII matalan kynnyksen kohtaamispaikkana ikäihmisille. Se on ollut avoinna rajoitetusti kahvitelu- ja keskustelupaikkana kolmena päivänä viikossa muutaman tunnin kerrallaan. Toimintaa on pyörätetty vapaaehtoisvoimin vuorotteluperiaatteella. Vapaaehtoisia

tarvitaan edelleen.

Vapaaehtoisten työpanosta tarvitaan edelleen ja heitä tarvittaisiin lisääkin. Kun katselin alkuajan vapaaehtoisten listaa, niin paljon siitä on jäänyt tekijöitä pois, sillä meidän ollaan ikäihmisiä kaikki. Vapaaehtoisprojekteihin tarvitaan myös tekijöitä, koska hanke edellyttää talkootyötä, Sirkka Knuuti sanoo.

Hallitusta mietitytti pitkään, onko pienellä ja köyhällä yhdistyksellä rohkeutta ja voimavaroja lähteä hanketta tekemään.

Hanketyöryhmään saatiin yhdistyksen väen lisäksi vahvaa apua ja osaamista, sillä siinä olivat mukana Nivalan kaupungilta Meri Nihäkanen, Peruspalvelukuntayhtymä Kalliosta Marjut Turpeinen sekä Raudaskylän Opistolla toimiva Alva-projektin edustus.

Alva on erikoistunut nimenomaan vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen, hankkeisiin ja tekijöiden kouluttamiseen.

Nivala-lehti 15.4.2021

Vauvahieronnasta apu moneen vaivaan

Reeta Ylikosken ja Merja Koivusen yritys Balance Care Oy kouluttaa hoitajat tuotemerkkinsä Baby Balance -vauvahieronnan saloihin

Ossi Savolainen

Tavoitteena on, että Suomessa olisi maailman rennoimmat vauvat. Sen saavuttamiseksi nivalalainen Reeta Ylikoski ja laihialainen Merja Koivunen perustivat Balance Care Oyn ja loivat tuotemerkin Baby Balance -vauvahieronnan.

Ylikoski kuvailee Baby Balancea mobilisoivaksi hieronnaksi, jossa vapautetaan kehon faskiat eli sidekudokset tai lihaskalvot.

Baby Balance keskittyy vauvan itkuisuuden syihin, kuten lihaskalvot, lihaskramppeihin ja nikamien kiertymiin.

Kaksikko perusti Balance Caren reilu vuosi sitten. He tapasivat ensimmäisen kerran jo vuonna 2013 Raudaskylän opistolla järjestetyllä vauvahierontakurssilla. Koulutusmateriaalin kokonaisuuden Ylikoski ja Koivunen aloittivat kolme ja puoli vuotta sitten.

SEKÄ YLIKOSKELLA että KOIVUSALLA on pitkä tausta hoitoalalta ja tällä hetkellä molemmat toimivat omien hoitoloidensa yrittäjinä. Nivalan Ahteella sijaitsevan Helmikkään vauvahieronnan olisi tulijoita enemmän kuin aikoa on tarjolla. Noin puolet asiakkaista on vauvoja. Lisäksi hoidon raskaana olevia ja vasta synnyttäneitä äitejä. Nivalassa on monta Baby Balance -vauvahierontaa tarjoavaa hoitajaa, joille voim

Reeta Ylikoski esittelee Baby Balance -vauvahieronnan otteita hoitolansa tiloissa Ahteella. OSSISAVOLAINEN

Reeta Ylikoski (vas.) ja Merja Koivunen kouluttavat Baby Balance -vauvahieronnan opiskelijoita tiistaina Seinäjoella. MARI KORTESJOKI

ohjata apua tarvitsevia, Reeta Ylikoski iloitsee.

Viime vuonna Baby Balance -hoidot nousivat hoitolassani ykköseksi, Laihialla Hoitopiste Keijunkuuta pyörittävä Merja Koivunen jatkaa.

Naisten yhteinen yritys sen sijaan keskittyy kouluttamaan uusia Baby Balance -vauvahierontaa taitajia. Hoitajia on koulu-

tettu jo 108 ja he työskentelevät Helsingin ja Haukiputaan välisellä alueella. Tavoitteena on, että jokainen koulutuksen käynyt voi toimia myös imetysohjaajana.

Olemme panostaneet avumme tähän ja haemme koko ajan lisää tietoa, Koivunen sanoo.

Baby Balance syntyi tar-

peesta ja intohimosta vauvojen hyvinvointia kohtaan.

Perinteinen vauvahieronta on enemmän hemmottelua, eikä se keskity ongelmien syihin, Koivunen kiteyttää vauvahieronnan, jota he Raudaskylän kurssilla opiskelivat.

BABY BALANCE -vauvahieronnan pohja onkin Koivusen

mukaan anatomian tuntemuksessa, klassisessa hieronnassa ja perinteisessä jäsenkorjauksessa. Siinä on piirteitä myös osteopatiasta. Otteet ovat pehmeitä ja mukana on sulatteluotteita. Baby Balance -hieronnassa käytetään yleensä öljyä, mutta hoito voidaan tehdä myös vaatteiden päältä.

Baby Balancen muusta vauvahieronnasta erottaa anatomisen tarkka hierontatapa, keskittyminen faskioihin ja nivelalueisiin sekä päänhuoltoon. Myös vyöhyketerapia on lisänä, Ylikoski kertoo.

Hieronnan aikana kiinnitetään huomiota vauvan omaan liikkeeseen.

Vauvan oma liike avaa jumeja ja samalla hän ohjaa itse seuraavan jumin luo. Vesipitoiset lihakset ottavat hierontaa herkästi vastaan ja vaste hieronnalle on hyvä, Reeta Ylikoski kertoo.

KENELLE REETA Ylikosken ja Merja Koivusen luoma vauvahieronta sopii?

Ensinnäkin yrittäjät muistuttavat, että Baby Balance

-vauvahieronnasta on apua jokaiselle vastasyntyneelle.

Synnytys on vauvallekin kova rasitus ja jokainen heistä hyötyy vauvahieronnasta.

Mitä aikaisemmin Baby Balance aloitetaan, sitä lyhyemmän aikaa vauva tarvitsee hoitoa.

Kun kolme viikkoakin mennään syntymästä eteenpäin, tarvitaan hierontaa jo kauemmin.

Vauvan kipuitku on merkki, jonka perusteella apua olisi hyvä hakea. Usein kun itku merkitsee tyytymättömyyttä.

Baby Balance auttaa vatsavaivoihin, koliikkivaivoihin, toispuoleisuuteen, imetysongelmiin tai huonosti nukkumiseen. Vauva ei saisi olla jäykkä, vaan pehmeä kuin pullataikina, eikä vauvan kuulu kannatella päätään synnytyslaitoksella. Kieli- ja huulijanneleikatut vauvat tulevat lähetelä meille.

VAUVAHIERONNAN aluksi hoitaja pyytää vastasyntyneeltä luvan hoidon aloittamiseen. Ensinnäkin haetaan katsekontakti ja jutustellaan vauvalle.

Vauvan hymy on merkki siitä, että hoidon voi aloittaa. Hoidon aikana lapsi on joko hoitajan tai aikuisen sylissä tai hoitopöydällä. Vilkkait lapset voivat olla myös lattialla, Koivunen ja Ylikoski avaavat.

Yksi kerta kestää 40-45 minuuttia ja yrittäjät suosittelivat niitä yhteensä kolmesti kahden viikon aikana, jotta paras mahdollinen hoitotulos saavutetaan.

Baby Balance -hoidon aikana lasta saatetaan syöttää välillä. Hoitokerta vastaa aikuisen kahden tunnin hierontaa, Ylikoski muistuttaa.

Reeta Ylikoski ja Merja Koivunen korostavat, että vauvahieronnalla on vaikutusta koko perheen hyvinvointiin.

Kun vauva voi hyvin, koko perhe voi hyvin, koska itkuinen vauva vaikuttaa koko perheeseen.

Kohti suurempaa vauvahierontatietoisuutta

Baby Balance -vauvahieronta on saanut viime aikoina jalansijaa suomalaisella terveydenhuoltokentällä. Siitä kertovat kieli- ja huulileikkauksen vauvojen lähteet terveydenhuollon julkiselta puolelta Baby Balance -hoitoon.

Sairaalat ja kaupungit ovat heränneet. Koulutettuja hoitajia on jo Kok-

kolan, Seinäjoen ja Vaasan kättilöissä ja fysioterapeuteissa, Reeta Ylikoski kertoo.

Ylikoski ja Merja Koivunen toivovat, että vauvahieronta saataisiin tulla vauvahuollon osaksi terveydenhuollon perus- ja täydennyskoulutusta. Tuotemerkkihoitajaksi valmistuu suorittuaan viisi kurssia, opin-

näytetyn sekä hoitotyön. Tietä tustalla pitää olla myös koulutus terveydenhuollosta tai pidempi luontaishoitajan koulutus, jotta ihmisen anatomia on hallussa.

Tavoitteemme on tulevaisuudessa hoitopolku, jossa vauvan ensimmäinen hoitokerta olisi jo synnytyslaitoksella, toinen kerta ter-

veydenhoitajan kotikäynnillä ja kolmas kerta ensimmäisellä neuvokäynnillä, yrittäjäkaksikko linjaa ja mainitsee hoitopohjan vaativan myös julkisten resurssien mukaan tuloa.

Tällä hetkellä Koivunen ja Ylikosken lisäksi Suomessa ei ole vielä muita Baby Balance -kouluttajia. Syksyllä kuitenkin valmistuu ensimmäi-

nen Balance Care Oyn kouluttama kurssiryhmä, jolla on mahdollisuus lähteä kouluttajajoukosta pölylle.

Suomi on vauvahieronnan osalta vielä takapajula! Esimerkiksi Intiassa ja Keski-Amerikassa se on perinehoitoa ja vauvaa hierotaan päivittäin, Reeta Ylikoski ja Merja Koivunen painottavat.

Siikajokilaakso 1.7.2021

ANNA HÄMEENAHO

Tara Toppinen on 13-vuotias 4H-yrittäjä Leskelästä. Hänen kahvilansa erikoisuus on suussa sulava hattara. Pihalta löytyy myös kaneja ja lampaita. 4H-yrittäjien perustaminen ei ollut Taran mielestä vaikeaa.

Taran kahvilasta tsufeeta, hattaraa ja eläinystävyyksiä

Kekseliäät nuoret voivat työllistää itsensä 4H-yrittäjien kautta jo varhaisella iällä. Yrittäjien voi perustaa 13-vuotias.

Anna Hämeenaho
Siikalatva/Piippola

Kesätyö ei ole enää nykyisin tarjolla kuten takavuosikymmeninä. Ainakin alle 15-vuotiaiden on lähes turha haikailla avoimien kesätyöpaikkojen perään. Heidän on silti työskennellä laakien puitteissa muuallakin kuin mummun ja papan kasvimaalla. Jo 13-vuotiaalla on mahdollisuus työllistyä oma-aloitteisesti esimerkiksi 4H-yrittäjien kautta. Tällöin nuori itse osallistuu koulutukseen, joka tarjoaa oppia niin hinnoittelusta, kannattavuudesta kuin verotuksestaakin.

SIIKALATVALLA 4H-yrittäjäkurssin on pidetty jo pitkään ja tä-

näkin vuonna osallistujia piisasi. Leskeläläinen **Tara Toppinen** on yksi kurssin käyneistä.

- Äiti kertoi tästä ja sanoin, että kyllä mä voin lähteä, seitsemännelle luokalle syksyllä siirtyvä neito kertoo.

Yrittäjäkurssi ei ollut Taran mielestä liian vaativa.

- Siellä aika lailla kuunneltiin ja saatiin vihkot, joista tehtiin tehtäviä. Niitä sai jatkaa vielä kotona ja katsoa neuvoja.

NUORI 4H-yrittäjä voi hakea myös y-tunnusta, mikä tarvitaan, jos yritys tekee töitä esimerkiksi yhteisöille tai toisille yrityksille. Tällöin asiakkaitten eli työn tilaajien ei tarvitse huolehtia palkanmaksun ilmoituksesta, vaan verovelvolliseksi ilmoittautunut yrittäjä raportoi toiminnastaan itse.

Prosessi ei tuntunut vaikealta, koska apua oli tarjolla.

- Äiti ja isä auttaa aina, kun tarvin apua.

4H-YRITTÄJÄKURSSIN suorittaneet ja 4H-yrittäjien perustaneet saivat hakea kunnasta puoli vuotta yritystietoa, jonka tarkoituksena on auttaa yritystoimintaa alkuun.

Loppurahat yrittäjä saa, kun tekee loppuraportin kauden päätteeksi.

Tarakin haki setelinsä ja lisäksi yritystarittiin tuli Keskipiste-Leaderilta.

- Haettiin myös Nuorisoleaderilta lisäavustusta. Niillä hankittiin hattarakoneen ja vielä ostetaan lampaille aitoja.

Näin Leskelän kesäteatterin puffettitiloissa toimii kesän ajan Taran tsufee.

- Tää on vähän niinkuin kahvila ja kotieläinpiha, kun meillä on tuolla pihalla kaneja ja lampaita.

Kahvila ei ole auki joka päivä, vaan alustavia aukioloaikoja on levitetty lähinnä somen puskaradiolla sekä tolppailmoitusten avulla.

Selänne 22.7.2021

Vuonna 1910 rakennetussa talossa toimi aikoinaan Haapajärven viimeinen kestäkeliäri. LAURA NÄJÄLÄINEN

Historian havinaa ja pehmeitä

Piiponniemet panostavat majatalotoiminnassa paikalliseen yhteistyöhön

Emilia Titta
HAAPAJÄRVI

Pihkinäköä viisistä Piiponniemen pihapiiristä. Il-tapäivän paikat aurinkoiset pihaleivillä pihavarmilla suojaavien puiden väleissä, mutta talon päädystä oleva terassi on suojassa kuumasella. Pihalla ilmua lauhaa kuumuudessa ei uskoisi olevansa Haapajärven ydin-keuhkussa.

-Olimme tontin vuonna 2009, jolloin nykyisen asuintalonmme paikalla oli 1800-luvulla rakennettu talo, **Jarmo Piiponniemi** kertoo. Pihapiiri rakennettiin on arvostettu kulttuuris-
toriallisesta arvostaan ma-
kunnallisesti arvokkaaksi
kohteeksi.
-Suojien on oltiin rajoit-
tanut remontointia, mutta
mitään negatiivista siitä ei ole
seurannut.

Pehkosen pihapiiri vanha-
sa rakennuksessa toimi aika-
naan pappila. Vuonna 1910
rakennetussa Pehkosen ta-
lossa on ollut myös Haapa-
järven ensimmäinen posti
sekä viimeinen kestäkeliäri.
-Pehkosen taloa isäni
nöl Väinö Leppä, toisesta
puolesta luulta piti Gunilla-
emästä. Neiti Tyne Möller
asui pitkään Pehkosen talon
ulalla vuokralla.
Nyt Möllerin asuttama ul-
lakko on saanut uuden elä-
män: talon vintillä löytyy ma-
jatalo, Bed & Breakfast Neiti
Möller.

-Olimme kerran vaimoni
kanssa Tampereella vanhan
talon ulalla kallellaan rakennus-
sa majatalossa, johon ihas-
tuimme heti. Sillä jai idea elä-
män olisko meilläkin mah-
dollisuus vastata.
Vuosien suunnittelun ja
harkinnan jälkeen palaset
alkivat lokahdella paikoil-
leen.

-Saimme rahoitukset kun-
toon ja Katja Sikanen suun-
nittelemaan ulakon remon-
toimista. Nyt majatalo Neiti
Möller kuuluu sivuyrityk-
sä hammashammaslaboratori-
yhteyteen.

Hammashammaslaboratori lisäsi
talon alakerrassa sijaitsee Pi-
ponniemen vaimon, Hanna-
marin, taidepuja. Rakennus-
sen toiselta puolelta pääsee
sisäpihan kautta lastiveran-
nalle, josta lähtevät puiset
portaat talon vintille.
-Meillä on kahvi huoneita:
harmoninen ja vaalea Gunil-
lan kammi ja rouheampi
Väinön kammi. Majatus-
paikkoja huoneita on yhti-
teensä 4 aikuiselle ja 2-4 lap-
selle. Molemmista huoneis-
ta löytyy oma kylpyhuone.
Huoneiden lisäksi vintillä
on avara oleskelutila ruo-
kailu- ja työskentelypaikoi-

Vintillä löytyy yhteinen ruokailutila, jonka yhteydessä voi myös työskennellä ja pitää kokouksia. EMILIA TITTA

Gunillan kamarissa on harmoninen vaalea tunnelma. LAURA NÄJÄLÄINEN

Rouheampi Väinön kammi ihastuttaa aidoilla yksityiskohdillaan. LAURA NÄJÄLÄINEN

Majatalon isännöinti on erikoishammashammaslaboratori Jarmo Piiponniemen ja hänen vaimonsa uusi aluevaltaus. EMILIA TITTA

unia Neiti Möllerin majatalossa

neen.
-Ulakko on käynyt läpi
mittavan remontin, joka on
kutenkin toisi historiaa ja
vanhaa taloa kunnioittaen.
Noimme ulakon kattoja jo
senträ ylöspäin, ja keitim-
me vesikiertoiset lattialäm-
mityksen sekä koneellisen il-
manvaihdon.
Vierailijien lisäksi Möllerin
majatalossa voi halutessaan
nauttia mummomaisesta as-
-

muplasta sekä lähialueen
aktiviteeteista ja palveluista.
Kesäkuuna asiakkaat voi-
vat halutessaan kokea met-
sälukua pitkin rantaan us-
kontelemaan, oikomaan tai
paitamaan mukana. Tal-
vella meillä on Haapajärvelä-
ki kiertävät murtomaahil-
tolehdet, josta tulemme suo-
sitteluun asiakkaillamme.
Herkkujen asenapuden
asiakkaat voivat nauttia jo-
ko sisällä huoneissaan tai

ruokailutilassa. Terasi ta-
lon päädystä on myös va-
paana asiakkaille.
Piiponniemet ovat tehneet
aktiivista yhteistyötä alueen
muiden toimijoiden kanssa.
Majatalon nettisivujen kaut-
ta asiakas voi ylipiiponni-
tyksensä varata esimerkiksi
ohjatus melontaretken
tai vuokrana käyttöön fat-
bikin. Palveluja voi ostaa ja
vuokrata myös ilman yöpy-

mistä.
-Näin pienellä paikkakun-
nalla on helppo sopia yhteis-
töistä. Toivomme, että voim-
me yhteistyön avulla vai-
kuttaa siihen, että ihmiset al-
kavat huomauttaa, miten
paljon kaikkea meillä
käyillä on.
Piiponniemet rohkaisevat
myös muita harkitsemaan
majatalotoiminnan aloitta-
mistä.
-Haapajärven keskustas-

sa ei ole hirveästi majatus-
palveluita. Viimeiset kaksi
vuotta ovat olleet häsälä-
kää, mutta tänä on ollut mie-
lenkiintoisen ja positiivinen
kokemus.
Viime viikolla majatalossa
yöpivät ensimmäiset asi-
akkaat. Uusi vierasmökke-
on jo saanut kiitosta rauha-
lta huoneista, pehmeistä
sängyistä ja uimarannasta.
-Toivomme, että tänä öi-

si kodintunnein majatus-
paikka, jonne on helppo ja
mukava tulla yöpyä.
Piiponniemet pyrkivät löy-
tämään majatalon toimin-
tan ruttimia kesän aikana,
ennen syksyn ajan alla-
mistä.
-Kävijämäärä saa kehittyä
omalla tahdillaan. Kunne-
lemme asiakkaiden toiveita
ja kehittäme koko ajan yhi-
tyshyönteistä. Piiponniemi
hupaillee.

Haapavesi-lehti 15.9.2021

Brasilia-lais-oululainen Alex Lekinho näytti mallia, millaisiin temppuihin Haapaveden skeittiparkki taipuu. KATARIINA ANTILA

"Siistiä kun täällä on monen ikäisiä"

Haapaveden skeittiparkki arvioitiin sopivaksi monen tasoisille harrastajille

KATARIINA ANTILA

Haapaveden skeittiparkki avattiin virallisesti perjantai-iltapäällä oululaisen Severi Laukkasen ja brasilia-lais-oululaisen Alex Lekinhon skeittinäytöksellä. Sitä kokoonnut katsomaan parisensataapainen hurraava ja taputtava yleisö.

Sekä ennen että jälkeen näyttöksen betoninen parkki täyttyi kaiken ikäisistä skeittareista ja potkulautailijoista.

VIPINÄÄ ON RIITTÄNYT jo reilun viikon verran ennen avajaisia.

- Joka ilta monta tuntia. Aina koulun jälkeen siihen asti kun tulee pimeää, kuvailivat Max Suhonen, Valtteri Lehtola ja Mihkel Käo harjoitus-aikojaan.

Nuoret miehet arvelivat jo viikon aikana kehittyneensä laudan hallinnassa. Harjoiteltavana oli Blunt rokkari- ja Kickflip-nimiset temput.

Mikä lajissa viehättää?

- Tämä on vaan mukavaa

touhua.

- Kaverit.

- Siistiä kun täällä on monen ikäisiä, tullaan toimeen ja pystytään olemaan kaikki yhdessä, Max, Valtteri ja Mihkel arvioivat.

MYÖS SKEITTIPIUISTON virallisesti avannut kaupunginjohtaja Kimmo Hinnon oli jo huomannut, että skeittareitten kesken vallitsi positiivinen, pienemmät huomioiva henki. Hän esitti toivomuksen,

että puistossa harjoiteltaisiin kypärät päässä.

Hinnon oma virallinen avausskeittaus jäi lyhyeksi luvuksi.

Haapavedelle vuosi sitten töitten perässä muuttanut skeittari Juuso Murtoniemi neuvoi, että aloittelijan kantaa lähteä mutkittellen hakemaan tuntumaa parkin muotoihin tavoitteena pikku hiljaa liukua päästä päähän.

- Kuukauden päästä jo lauta irtoaa alustasta.

JUUSO MURTONIEMI onnitteli Haapavettä hyvästä päätöksestä rakentaa parkki:

- Skeittarit ovat harrastukselleen omistautunutta väkeä, ja harrastus vaikuttaa mihin muuttua.

- Skeittausta voi harrastaa yksin tai kavereitten kanssa. Ei ole väärää tapaa skeitata.

- Kun skeittiparkissa alkaa pyöriä porukkaa, tänne muodostuu yhteisö ja täältä löytyy kavereita. Skeittaauksessa ei ole valmennuskulttuuria, että olisi joku joka kertoo mitä tehdään, vaan yhteisö opettaa.

Haapaveden parkin hän arvioi varsin hyvin huomioivan niin kokeneet skeittarit kuin aloittelijatkin: siellä pystyy sekä harjoittelemaan katuskeittausta että vaativia temppuja.

Video Severi Laukkasen ja Alex Lekinhon näyttöksestä löytyy Haapavesi-lehden nettisivuilta.

Max Suhonen, Valtteri Lehtola ja Mihkel Käo ovat skeittipuiston vakioväkeä. KATARIINA ANTILA

Iso osa skeittareista oli varustautunut kypärällä, niin kuin suositus kuuluu. KATARIINA ANTILA

Nivala-lehti 7.10.2021

Vapaaehtoisten määrä yllätti puolalaisvieraat

Lisää nuorta verta kaivataan kulttuuriperinnön taltiointiin ympäri Eurooppaa. Youthful Heritage -hankkeella halutaan innostaa nuoria mukaan toimintaan.

Ossi Savolainen

- Hienoa, että täällä on hyvät arkistot ihmisten elämästä ja perinteestä. Puolassa pidetään yleensä vain pieniä näyttelyitä kulttuuriperintöön liittyen, eikä meillä ole samanlaista arkistointia kuin Suomessa. Ihmiset pitäisi saada Puolassakin ymmärtämään, että esimerkiksi perhevalokuvat ovat kulttuuriperintöä, ja niitä voidaan jakaa muidenkin nähtäville, mietiskelee **Joanna Sunowiec**, joka oli yksi Youthful Heritage -Leader-hankkeen kautta Nivalassa vierailleen puolalaisseurueen jäsenistä.

Lähellä Poznanin kaupunkia asuva Sunowiec työskentelee kulttuurikeskuksessa taidetutorina. Hänen toimenkuvansa kuuluu aikuisten ja ikäihmisten toiminnan koordinointiin ja ohjaamiseen - yhdessä esimerkiksi piirretään.

- Paikallisen kulttuuriperinnön esiintuominen on osa työtäni ja täältä olen saanut uusia vinkkejä, kuinka olla osa perinnettä ja tuodaan sitä ulospäin näkyväksi. Puola on kuuluisa paperin valmistamisesta käsin, ja käyttämekin paljon kierrätettyä ja uusiokäytettyä paperia, antaa Sunowiec esimerkin puolalaisesta kulttuuriperinnöstä.

Ihmiset pitäisi saada Puolassakin ymmärtämään, että esimerkiksi perhevalokuvat ovat kulttuuriperintöä.

KULTTUURIPERINNÖN JA kotiseudun vaaliminen tapahtuvat pääosin paikkakunta- tai aluekohtaisesti, mutta toisaalta säilytettävää kulttuuria löytyy kaikkialta. Näin ollen se yhdistää maasta ja alueesta riippumatta ihmisiä. Kulttuuriperintötyön jatkuvuuden kannalta on

kin tärkeää, että mukaan saadaan osallistettua eniten nuoria.

Tähän asiaan on kiinnitetty erityisesti huomiota kansainvälisessä Youthful Heritage -Leader-hankkeessa, jossa mukana on kolme suomalaista Leader-ryhmää, muun muassa paikallinen Keskipiste-Leader.

- Tavoitteena on, että kulttuuriperintötyötä tekevät yhdistykset saisivat uusia ajatuksia ja elinvoimaa sekä nuorta väkeä tekemään työtä ja toimintaan jatkuvuutta. Ongelmana on, että monin paikoin yhdistyksiä vetävät iäkkäät ihmiset, painottaa **Paula Vannesluoma**, joka toimii Youthful Heritage-hankkeen hankekoordinaattorina.

Suomalaisten Leader-ryhmien ohella vuonna 2020 alkanee kolmevuotisen hankkeen osallistuu myös kolme Leader-ryhmää Puolasta. Maiden ryhmät jakoivat tähän viikkoon asti ajatuksiaan ainoastaan etäyhteyden turvin koronapandemian seurauksena.

YLEISEN TILANTEEN parannuttua Puolasta saapui viime maanantaina Suomeen 15 ihmisen ryhmä tutustumaan kulttuuriperintötyöhön ja sen lähtökohtiin Nivalassa ja sen lähialueille.

- Kulttuuriala yhdistää ryhmäläisiä ja osa heistä työskentelee nuorten kanssa. Matkan piti toteutua jo viime vuonna, mutta korona siirsi sitä. Alun perin hankkeessa piti olla mukana myös romanialaisia, mutta he eivät saaneet hankkeelle rahoitusta. He eivät voineet siksi matkustaa tänne, mutta menemme sinne ensi kesänä, Vannesluoma sanoo.

Nivalaan viime tiistaina rantautunut porukka yöpyi Jokihovissa ja vietti seuraavan päivän paikalliseen toimintaan perehtyen. Käyntikohteita olivat muun muassa Kallio-museo, Katvalan talonpoikaismuseo sekä kotiseuturakisto ja Nivala-Puuti Tupalassa, joita vierailleet esitteli kulttuuriperintötyöstä Nivalassa vastaava Nivala-Seura.

Suomessa ensimmäistä kertaa vierailut Joanna

Puolalaisvieraat tutustuivat Kallio-museoon Nivalan kulttuurituottajan Jutta Ojalan (takana vas.) johdolla. OSSA SAVOLAINEN

Sunowiec kertoo tarkkailevansa mielenkiinnolla suomalaista arkea: kuinka vapaa-aikaa vietetään taikun- ja sosiaalisissa tilanteissa käytäytään.

- Olimme käymässä koulussa ja sanoin oppilaille hei. He katsoivat minua, ja ihmettelivät, miksi puhun. Suomalaiset ovat todella kivoja mutta hyvin hiljaisia, Sunowiec naurahtaa.

MATKAN AIKANA Sunowiec oli jo ehtinyt löytää myös eroavuuksia kulttuuriperintötyön rakenteista Puolan ja Suomen välillä.

- Suomessa kunnat ovat enemmän mukana toiminnassa kuin Puolassa ja lisäksi

Suomessa on mukana todella paljon vapaaehtoisia. Vanhemmat ihmiset työskentelevät täällä nuorten kanssa, Sunowiec kehuu ja muistuttaa, että myös nuoret voivat opettaa vanhempia esimerkiksi tietotekniikan saralla.

Viime vuosina Puolan poliittinen tilanne on muuttunut radikaalisti, esimerkiksi naisten ja vähemmistöjen oikeudet ovat heikentyneet ja lehdistönvapautta on rajoitettu. Sunowiec on asiasta hyvin huolissaan, mutta toteaa, ettei tilanne ole vaikuttanut kulttuurityön tekemiseen.

- En voi kuin äänestää. Normaalielämässä ei ole kuitenkaan isoa ongelmaa.

Joanna Sunowiec seuraili matkan aikana mielenkiinnolla suomalaisia. Hän totesi suomalaisten olevan mukavia mutta hiljaisia.

Hankkeen järjestämät matkat jatkuvat - ensi kesänä nuorilla on mahdollisuus päästä Itä-Eurooppaan

Youthful Heritage -hankkeen hankekoordinaattori Paula Vannesluoma kehuu varauksetta Nivala-Seuran toimintaa ja sen tekemää kulttuuriperintötyötä. Erityisesti Vannesluoma on iloinen, että yhdistys on onnistunut kasvattamaan nuorten osallisuutta, ja näkee yhdistyksen hienoksi esimerkiksi lähialueiden muille toimijoille.

- Nivala-Seura on aktiivinen ja nuorekas yhdistys. He ovat järjestäneet nuorille toimintaa ja työllistäneet heitä sekä vierailevat kouluilla, Vannesluoma iloitsee.

Hän toteaa, että juuri tarjotulla toiminnalla voidaan vaikuttaa nuorten kiinnostukseen. Monissa lähialueen kunnissa kotiseututoiminta ei kuitenkaan vedä nuoria.

- Hankkeessamme esitellään yhdistysten toimintaa, ja se näyttää hyvältä käytännöllä nuorten kiinnostuksen kasvattamiseksi, Vannesluoma pohtii ja lisää, että puolalaisryhmälle toimintaansa oli esittelemässä kahdeksan eri yhdistystä.

Puolalaisten ryhmä koostui reissulla aikuisista kulttuuritoimijoista,

koska matkaa suunniteltaessa varmuutta nuorten koronarokotusten etenemisestä ei vielä ollut. Kuukauden päästä Suomesta vastavierailulle Poznanin alueelle lähtee toimintaansa nyt esitelleitä yhdistysaktiiveja, muun muassa Nivala-Seurasta.

Sen sijaan ensi kesänä järjestettävät kaksi matkaa on suunnattu nuorille.

- Ensi kesänä nuorille järjestetään matkat Puolaan ja Romaniaan. Ne ovat ilmaisia ja kaikki 16-24-vuotiaat ovat niille tervetulleita, Vannesluoma vinkkaa.

LEADER

Ihmisten kokoisille ideoille!

www.keskipisteleader.fi

facebook.com/Keskipisteleader

[@kpleader](https://www.instagram.com/kpleader)